

ข่าวมหาวิทยาลัยแม่โจ้

MAEJO UNIVERSITY NEWSRELEASE

งานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี โทร.0-5387-3046-7
www.mju.ac.th/prmaejo

เชียงใหม่

CHIANG MAI NEWS

ประจำวันที. 20...เดือน... พ.ศ. 52

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สวรรณ อาจารย์ประจำหลักสูตร อารักขาพืช คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำเรื่อง “ภัยร้ายของมะเขือเทศ (ส้ม)” ซึ่งได้สังเกตเห็นและนำมาศึกษาจนค้นพบปัญหาและแนวทางการแก้ไขเกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ปลูกมะเขือเทศส้มว่า “เมื่อหลายเดือนที่ผ่านมา ประมาณเดือนมิถุนายน-กุมภาพันธ์ ได้ออกพื้นที่สำรวจแปลงเพาะปลูกและพบปะเกษตรกรตามปกติในโครงการคลินิกพืชในเขตพื้นที่อำเภอสันทราย -อำเภอแม่ริมพบเห็นเกษตรกร 2-3 ท่านปลูกมะเขือเทศ มีพื้นที่ปลูกคนละ 1-2 ไร่ โดยประมาณ ช่วงนั้นมะเขือเทศติดลูกได้ระยะหนึ่งแล้วผลยังมีสีเขียวแต่ยังไม่สุก”

เมื่อเดินสำรวจหาความหลากหลายของแมลงศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้รู้สึกแปลกใจและเป็นกังวลอย่างยิ่งเมื่อสังเกตพบว่ามะเขือเทศแทบทุกผลมีอาการมีร่องรอยการทำลายเป็นจุดๆ (ดังภาพที่แนบมา) ซึ่งอาการดังกล่าวนี้สอดคล้องเช่นเดียวกับมะเขือเทศที่ได้ปลูกไว้รับประทานเองที่บ้านเป็นจำนวน 20-30 ต้น ในตอนนั้นเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นแมลงชนิดเดียวกันก็คิดไว้หรือไม่ จึงได้นำลูกมะเขือเทศที่ยังมีสี

เขียวอยู่เกือบ 100 ลูกมาเลี้ยงในห้องปฏิบัติการ เพื่อให้นักศึกษาผ่าดูจำนวนหนึ่งถึงกับตัวหนอนแมลงวันเป็นจำนวนมากทุกผล ต่อมาก็ทำการติดตามผลที่เหลือก็พบด้แต่เป็นจำนวนมาก ติดตามดูจนกระทั่งกลายเป็นตัวเต็มวัยและก็เป็นเช่นที่ได้คาดคิดเอาไว้ เพราะเท่าที่ตรวจจากเอกสารและประสบการณ์ในเบื้องต้น พบว่าแมลงชนิดนี้คือ “แมลงวันแดง” (MELON FLY, Bactrocera cucurbitae)

“แมลงวันแดง” ประเภทนี้ ตัวเต็มวัยเพศเมียจะใช้ไข่วางไข่แทงเข้าไปวางไข่ในผลมะเขือเป็นกลุ่มๆ หลังจากนั้น 2-3 วัน จะฟักเป็นตัวหนอนชอนไชกินเนื้อผล จากนั้นอีก 5-7 วัน จะเป็นหนอนระยะสุดท้าย และจะตัดตัวออกมาเข้าดินได้ในดิน การทำลายของหนอนทำให้ผลมะเขือเน่าและในที่สุด ปกติแมลงวันแดงจะทำลายพืชตระกูลแตง (Cucurbitaceae)

เช่น แดงกวา แดงร้าน แดงโม พักทอง บวบ มะระ เป็นต้น และจากการตรวจเอกสารยังพบว่าในบางพื้นที่ทำลายมะละกอ ถั่วหลายชนิด เป็นต้น

วิธีการที่ อ.ชัยน อยากจะแนะนำเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศ คือต้องหมั่นสำรวจตรวจตราแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ การควบคุมป้องกันที่อยากจะแนะนำก็คือการห่อผลซึ่งเป็นวิธีการที่ง่ายสะดวก สบาย ประหยัด แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นวิธีการแสนยากเย็นในทางปฏิบัติ (อาจจะเหมาะกับการปลูกไว้รับประทานเองเพื่อหลีกเลี่ยงสารพิษตกค้าง หรือเหมาะสำหรับการเลือกห่อผลบางจุดเพื่อเลือกจำหน่ายเป็นผลมะเขือเทศปลอดสารพิษ หรือมะเขือเทศอินทรีย์ปริมาณนั้น)

ในทางปฏิบัติที่น่าจะเป็นไปได้้น เกษตรกรควรหันมาใช้เหยื่อพิษ (Protein bait) ฉีดพ่นหาพบการระบาดหรือห้องที่ที่มีการระบาดเป็นประจำ ที่มีจำหน่ายในบ้านเรา เช่น ยีสต์โปรตีนไฮโดไลเสด (Protein autolysate) โดยใช้ผสมกับสารฆ่าแมลงพวกมาลาไธออน ฉีดพ่นทั่วทั้งต้นเมื่อมะเขือเทศเริ่มออกดอก สำหรับระยะต่อมาควรพ่นเป็นจุดหรือเป็นแถบ เพื่อหลีกเลี่ยงสารที่จะถูกผลโดยตรง

โดยทั่วไปแมลงชนิดนี้ชอบที่จะทำลายหรือมีปัญหากับพืชตระกูลแตงที่ได้กล่าวมาแล้วเสียมากกว่า แต่ใครจะคิดว่ามะเขือเทศในยุคนี้อาจมีปัญหาเพิ่มขึ้นมาอีกแล้ว อย่างไรก็ตามในธรรมชาติ พบว่ายังมีแตนเบียนหลายชนิด ทั้งแตนเบียนหนอนและด้กั แต่บทบาทยังไม่ชัดเจนนัก อย่างไรก็ตามยายาลิมเก็บผลที่มีร่องรอยการทำลายหรือสร้างรูหล่นไปเผาทิ้งหรือฝังให้เรียบร้อย เพื่อลดการแพร่ขยายพันธุ์

มะเขือเทศที่มีรอยทำลายจากแมลงวันแดง

ภัยร้ายของมะเขือเทศ(ส้ม)

